

MJERE ZA ZAŠTITU PRAVA LGBTI OSOBA KAO DIO GENDER AKCIONIH PLANOVA

Mehanizmi za uspostavljanje ravnopravnosti spolova mogu poslužiti i kao alat u borbi protiv diskriminacije LGBTI osoba. Obzirom da je Zakonom o ravnopravnosti spolova zabranjena diskriminacija na osnovu spola i seksualne orijentacije, gender akcioni planovi moraju sadržavati mjere kojima se osigurava adekvatna zaštita ove marginalizovane skupine kako bi se moglo reći da je gender akcioni plan izrađen u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova i Gender akcionim planom BiH.

Štoga je u Gender akcioni plan Kantona Sarajevo uključeno i nekoliko mjera koje obuhvataju i prava LGBTI osoba, kao što su:

- Organizovanje tematske sjednice sa ciljem analize stanja i uvida u stanje o prevenciji i zaštiti od nasilja u porodici, uključujući i probleme sa kojima se susreću posebno ranjive grupe
- Uvođenje programa obuke na temu krivičnih djela počinjenih iz mržnje u skladu sa Krivičnim zakonom FBiH u programe stručnog usavršavanja policije i njihovo redovno provođenje
- Izrada i usvojenje standardne operativne procedure za policiju i pravosuđe u slučaju krivičnih djela počinjenih iz mržnje u skladu sa Krivičnim zakonom FBiH
Izrada vodiča za zdravstvene radnike_ ce kako na najbolji način da se postupa sa transrodnim i interseksualnim osobama
- Pravno uređenje medicinskih i pravnih postupaka u slučaju interseksualnosti

U periodu od 2017. do 2019. izvršeno je ukupno 60 krivičnih djela počinjenih iz mržnje na osnovu SORI, među kojima 11 slučajeva nasilja u porodici i 15 slučajeva međuvršnjačkog nasilja. Iako su kapaciteti centara za socijalni rad unaprijeđeni, i dalje postoji neadekvatan sistemski odgovor i plan za suzbijanje međuvršnjačkog nasilja i nasilja u porodici nad LGBTI osobama.

Transrodne osobe se suočavaju sa mnoštvom problema. Ukoliko žele izvršiti oznaku spola u ličnim dokumentima, trans osobe moraju da se podvrgnu „potpunoj“ medicinskoj prilagodbi spola, što podrazumijeva brojne operacije koje se mogu obaviti isključivo u inostranstvu jer medicinske ustanove u BiH nemaju obučeno medicinsko osoblje. Troškovi medicinske prilagodbe spola padaju na teret trans osobe, što znači da ih nije moguće refundirati iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, što dodatno otežava proces tranzicije.

BiH još uvijek ne postoje jasne smjernice o postupanju u različitim slučajevima interseksualnosti, a veliki broj medicinskih stručnjaka zauzeo je jasan stav da je neophodno odložiti bilo kakve estetske medicinske zahvate do momenta kada dijete može dati svoju informiranu saglasnost.

